

Pozsony Ferenc

Szentimrei Judit

Szentimrei Judit a 20. századi erdélyi és a moldvai magyar népi kultúra klasszikus kutatója. Kolozsvárt született 1921. május 19-én értelmiségi, művész családban. Édesapja, Szentimrei Jenő, hírneves transzszilvanista költő, író és újságíró; édesanyja, Sz. Ferenczy Zsuzsi pedig ünnepektől dalénekes volt. Szentimrei Judit 1943-ban kötött házasságot Szabó Gyula tanárral. Tudományos, tanári és művészi munkája mellett négy gyermeket nevelt fel: Bálint (1944) építész, egyetemi tanár, Zsolt (1946) újságíró és tanár, Bojta (1947) építész-vállalkozó, Gyula (1951) pedig főszerkesztő.

Tanulmányait Kolozsvárt, Budapesten és Helsinkiben végezte. 1940-től a Kós Károly által tervezett sztánai műtermében dolgozott és tanított. 1941 és 1944 között a kolozszi háziipar szakmai felügyelője és irányítója volt. 1945–1946-ban a kolozsvári Állami Leánygimnázium tanára. 1946-tól az Iparművészeti Szövetkezet alapítója és bedolgozó tagja volt. 1950 és 1974 között a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola tanára. Már 1940-től számos hazai és külföldi kiállításon vett részt munkáival. 1955 és 1989 között a *Dolgozó Nő*, utána a *Családi Tükör* folyóirat *Hímzésiskola* majd a *Ne menjen feledésbe...* című rovatát vezette és szerkesztette. Az 1970-es évektől a RTV magyar szerkesztőségének tudományos tanácsadója. Fontos szerepet játszott a *Jóbarát* című gyermeklap által meghirdetett *Zsuzsi- és Andris-baba* népviseletvarró pályázat szakmai irányításában.

Első önálló munkája (*Székely festékesek*, Bukarest, 1958), melyben a székelyföldi gyapjából szőtt, színes festékesek motívumait és technikáit foglalta össze, magyarul és románul is megjelent.

Meghatározó szerepet vállalt – egyénileg és diákjait irányítva – a Román Tudományos Akadémia művészettörténeti osztályának dr. Kós Károly által vezetett kutatási programjaiban. A kutatás során, mely az 1950-es évek legjelentősebb hazai, néprajzi, tudományos vállalkozása volt, a romániai magyar tájegységek tárgyi kultúrájának és népművészetének – elsősorban a népi textilművészetnek – szakszerű kutatására, rendszerezésére, feldolgozására törekedett. Dr. Kós Károlynak, Szentimrei Juditnak és dr. Nagy Jenőnek végül is négy tájegységünk etnográfiai szintézisét sikerült megjelentetnie a Kriterion Könyvkiadónál.

A négy kiadvány (*Kászoni székely népművészet*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1972; *Szilágysági magyar népművészet*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1974; *Kis-Küküllő vidéki magyar népművészet*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1978; *Moldvai csángó népművészet*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1981) a romániai magyar néprajztudomány klasszikus értékű alkotása.

A kolozsvári szerzőhármas még egy mezőségi és egy torockói kötet megjelentetését is tervezte. Ebből az alapkutatásból született meg Szentimrei Judit következő, nagy sikerű publikációja (*Széki iratosok*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1982), mely a zenés-táncos folklórjáról és hagyományos viseletéről ismert mezőségi falu varrottasait mutatta be. A tervezett torockói szintézis csak az 1989-es romániai rendszerváltozás után láthatott nyomdafestéket (dr. Kós Károly – Szentimrei Judit – dr. Nagy Jenő – Halay Hajnal – Furu Árpád: *Torockói népművészet*. Kriterion Könyvkiadó. Kolozsvár, 2002).

Kötetei, tanulmányai, dolgozatai és cikkei számos erdélyi és magyarországi kiadványban jelentek meg.

Tanulmányútjai során Finnországban, Belgiumban, Hollandiában, Franciaországban, Svájcban, Kanadában és Ecuadorban, híres múzeumokban és más szakintézményekben vizsgálhatta meg az archaikus textilkultúrák legkiválóbb alkotásait.

Tudományos tevékenységét számos intézmény méltatta. Szentimrei Judit a Magyar Néprajzi Társaság (Budapest) tiszteletbeli tagja. Az 1989-es rendszerváltozás után cselekvő részt vállalt az Orbán Balázs Társaság, a Magyar Filológiai Társaság, a Romániai Képzőművészeti Szövetség és a Barabás Miklós Céh tevékenységében. Szentimrei Judit a Kriza János Néprajzi Társaság alapító tagja.